

Sebők Zsigmond:
MACKÓ ÚR A BALATONON

– Készen vagytok, bocsok? – kérdezte Mackó úr, kezébe véve esernyőjét, mely nélkül sohasem szokott útra kelni, míg a Pista inas a táskát vitte a kocsira.

– Mackó bácsi, a Zebi – nyafogott Dorka, az egyik boc.

– Nem igaz, Mackó bácsi, a Dorka! – vágott bele Zebulon, a másik boc, húga szavába.

Mackó úr haragosan fordult a bocsok felé.

– Mit Zebi? Mit Dorka? Azt kérdem, elkészültetek-e már?

Kisült, hogy egyik sem öltözött még föl tisztességesen, mert Zebi a Dorka fülét cibálta, Dorka pedig a Zebi ábrázatát karmolászta.

– Ha ebben a minutumban föl nem öltözködtök – dörmögte Mackó úr –, itthon hagylak benneteket!

A bocsok, Cammogó szomszéd csemetéi, erre nyakfőre magukra kapkodták a ruhájukat.

Mackó úr a Balatonhoz készül és erre az útjára magával viszi Zebulont és Dorkát is. Sokat utazott, sokat látott, sokat tapasztalt már, de a Balatont, a magyar tengert még nem látta. Pedig azt illik megnézni. Almaszüretig van még ideje és ezt fölhasználhatja arra, hogy a Balatonhoz ránduljon.

A bocsok hamarosan elkészültek, a tekintetes úr föltelepedett a kocsira, Zebulon és Dorka is fölugráltak, a hűséges cselédek szerencsés utat kívántak s az utasokat elnyelte az út pora. A kocsitovaro bogott.

A legközelebbi vasúti állomáson Mackó úr a bocsokkal fölszállt a vonatra, azzal az elhatározással, hogy addig meg nem szakítja utazását, míg a Balatonhoz nem ér.

Sokáig utaztak, Budapesten is voltak, de csak annyi ideig, hogy leszálltak a vonatukról és felültek egy másik vonatra.

– Ez a vonat egyenesen a Balatonhoz megy? – kérdezte Mackó úr.

– Egyenesen oda!

Zebulon és Dorka fönntermettek a vonaton, mely alighogy megindult, minden percben kidugták a fejüket az ablakon.

– Látod-e már, Zebu, a Balatont:

– Még nem, Dorka.

– Eressz engem is az ablakhoz!

– Nem eresztelek. Én akarom először látni a Balatont.

Dorka az ablakhoz tolakodott és kidugta a kis buksiját.

– Eredj innen – dohogott Zebulon –, mert lelöklek.

– Majd belekapaszkodom az orrodba!

Potty! Zebulon letaszította Dorkát, Dorka magával rántotta Zebulont s mind a ketten a szőnyegen hemperegtek.

– Irgum, burgum – dörmögött Mackó úr –, mit műveltek, bocsok?

– Mackó bácsi, a Zebi! – pityergett Dorka.

– Mackó bácsi, a Dorka! – bömbölt Zebulon.

– Ej, ilyen, olyan, amolyan boccai! – pattogott Mackó úr. – Tüstént kiteszlek benne-
teket a gyöpre, ha rendesen nem viselitek magatokat!

Erre elhallgattak a bocok s most már föl váltva örködtek az ablaknál. Zebulon
egyszerre diadalmasan fölkiáltott:

– Itt a Balaton! Én láttam meg először!

Mackó úrkinézett az ablakon és ezt dörmögte:

– Mindjárt kapsz egy barackot a buksidra, golyhó! Hiszen ez csak pocsolya!

Dorka nevetett.

– Zebike, vigyázz beleesel a Balatonba, hahaha!

Jó darabig ment még a vonat és Dorka, aki éppen az ablaknál volt, ujjongva föl-
kiáltott:

– Itt a Balaton! Jaj, de nagy víz!

– Hol, hol? – kiabált Zebulon. – Hadd látom.

Fölmászott a padra, kitekintett, aztán kitört belőle a hahota.

– Bruhaha, bruhaha, hol a Balaton? Nincs sehol! Mackó bácsi, adjon hamar egy
barackot Dorkának.

Mackó úr is kikukkantott az ablakon s ő sem látott egyebet a sárga földnél, mely
meredeken magaslott a vonat két oldalán.

– De én láttam a Balatont! – bizonykodott.

– Talán kiitta a liba, vagy elvitte a Bodri – csúfolódott Zebulon.

Dorkának pedig igaza volt. A vonat itt magas domboldalak közt halad, de egy he-
lyen pár percre elénk tündököl a Balaton ragyogó víztükre, hogy ismét eltűnjék.
Nemsokára azonban ismét látni lehetett a hatalmas tavat.

Előttük csillogott a Balaton.

– Ugye, jól láttam? – ujjongott Dorka. – Ugye nem itta ki a liba?

Óh, be szép a Balaton! Mint valami óriási ezüstlap terül el partjai közt. De mit
mondok? Dehogy ezüstlap! Száz színben játszik a vize. Egyszer úgy ragyog, mint a
folyó ezüst, másszor világoszöld, mint a napsütötte friss fű, hogy nemsokára szelíd
halványkék színben hullámozzon feléd, mint szélről lengetett katángvirág színű se-
lyemszőnyeg. A hosszát a szem nem éri be, csak ha szélteében nézi, látja homályosan
kékleni a túlsó partot.

– Olyan, mint Fiuménél a tenger – mormogta Mackó úr.

A tó vizén, nagy messze, valami fehérség mozgott.

– Nini, egy fehér torony úszik a Balatonon! – kiáltott föl Zebulon.

– Te csacsi! – mosolyogott Mackó úr. – Hiszen az vitorlás csónak, a fehér vitorláját
nézed toronynak.

A tekintetes úr már megjárta a tengert, ismerte a tengeri alkalmatosságokat.

A vízben, a parthoz közel, golyák álldogáltak fél lábon. Dorka kikiáltott:

– Kelepelő pajtik, jó napot!

A vonat egyszerre megállt s behallatszott a kalauz szava:

– Siófok!

Mackó úr úgy elmélázott a Balaton tündérszép látványán, hogy e hangra mintha
álomból ébredt volna föl.

– Kiszállni bocsok, egy-kettő! – kiáltotta.

Fölkapta a táskát, az esernyőt és leszállt a vonatról. A bocsok követték. Mackó úr kiadta a jelszót:

– Előre a Balatonhoz!

A táskát átadta egy szolgának, hogy vigye a vendéglőbe, aztán szapora lépéssel loholtak a Balatonhoz. Útjukban gyönyörű villák emelkedtek, de ők most nem nézegettek azokat, hanem siettek a tópartra.

Mikor leértek és rátértek egy hosszú földnyelvre, mely benyúlt a vízbe, meglepve álltak meg.

A Balaton fodros hullámaiban száz meg száz gyermek és felnőtt fürdött. Valamennyien piros, kék, fehér úszóruhában voltak és nevetve, sikongva lubickoltak a vízben. Itt-ott egy csomó gyermek körben állt, összefogózva és nagy zajjal taposta a vizet.

Mackó úr, mikor egy darabig nézte a fürdőzőket, így szólt:

– No, bocsok, szeretnétek fürdeni?

Zebulon összerázkódott. A golyhó félt a víztől és hűgára sandított.

– Talán Dorka szeret fürdeni – szólt.

– Én nem – tiltakozott Dorka. – De talán a Zebike.

– Ohó, gyöngyeim – mosolygott Mackó úr –, ha már eljöttünk a Balatonhoz, meg is fürdünk ám! Aki nem megy a vízbe szép szerével, megfogom és belemártom.

A bocsok ijedten húzódtak el Mackó úrtól és félénken bámultak a Balaton hatalmas, de nyájasan hívogató víztükrére.

– Jertek, jertek fürdeni, lubickolni hullámaimba! – intett vissza a Balaton. – Én úgy elringatlak habjaimon, mint a bölcsőben nyugvó csecsemőt a dajkája és úgy megmosdatlak titeket, hogy Tányértalpúné asszony sem különben!

Mackó úr összecsapta a bokáját:

– Egyet mondok, kettő lesz belőle: megfürdünk! Nagy a hőség, nekünk még bundánk is van a ruhánk alatt, jó lesz kicsit hűtőzni a vízben. Egy, kettő, vessétek le a ruhát!

Mackó úr mindjárt lerántotta a kabátját. Abban a percben mellette termett egy fürdőszolga.

– Miért veti le a bácsi a kabátját?

– Miért? Furcsa kérdés ez itt a Balaton partján. Nem találná ki, barátom?

– Nem szeretem a találós mesét.

– Nem? No, hát megmondom. Itt van, la, a felelet, fürdeni akarok.

A szolga a fejét rázta.

– Csakhogy nem szabad jegy nélkül fürdeni.

– Nem?

– Nem bizony; hanem tessék jegyet váltani, aztán bemenni a kabinba, ott levetkezni, aztán öltön magára fürdőruhát és úgy jöjjön ki, mert mezítelenül nem szabad fürdeni.

– De kérem – akadékoskodott Mackó úr –, hiszen van nekem fürdőruhám a felső gúnyám alatt.

– Ugyan?

– Igen bizony. Barna színű és jó vastag. Együtt születtem én avval.

A fürdőszolga nevetett.

– Látom már, hogy szeret uraságod tréfálni – mondotta s hozzátette: – Hát csak tessék jegyet váltani szaporán, itt a parton nem szabad levetkőzni!

Mackó úr megváltotta maga és a bocsok számára a jegyet, aztán bevonultak egy szép tágas fürdőkabinba.

Nemsokára megnyílt a kabin ajtaja – és roppant hahota verte föl a Balatont. A fürdő gyerekek mind a kabin elé gyűltek és torkuk szakadtából kacagtak.

A kabin ajtajában ott állt Mackó úr – fürdőruhában.

Mondhatom, csinos alak volt.

A gyerekek, akik csak most vették észre, milyen vendég érkezett Siófokra, ujjongva kiabálták:

– Mackó úr, Isten hozta! Jöjjön hamar a vízbe, hadd buktassuk meg!

A tekintetes úr egy-két lépést tett előre, aztán hátrafordult:

– Zebulon, Dorka, menjetek ti előbb a vízbe!

Mackó úr mögött kucorogtak a bocsok, akik szintén fürdőruhában voltak.

– Nini, Zebike és Dorka is eljöttek Siófokra! – hangzott ismét a gyerekek ujjongása.

– Jó napot, bocsok! Gyertek a vízbe!

A kis mackók azonban nem nagyon igyekeztek a lépcsőkhöz, melyeken a Balatonba lehetett szállni. A bácsi mögé húzódtak, Dorka pedig folyton leguggolt.

– Menjen Dorka előre! – mondotta Zebulon.

– Bácsi, a Zebike menjen előre! – kiáltotta Dorka.

Mackó úr nyakon csípte mind a két bocsot és így dörmögött:

– Majd mentek mindketten egyszerre... potty!

Nagy csobbanás, sivalkodás hallatszott: a bocsok belerepültek a vízbe. Szegénykék kissé prüszköltek és kapálóztak, de mivel a víz ott nem volt mély, talpra álltak és csakhamar vígan lubickoltak a habokban.

– Mackó úr, jöjjön már maga is a vízbe! – bíztatták a gyerekek a tekintetes urat, aki a hívásra meg is indult a lépcsőnek és két lépést tett lefelé, de aztán gondolkozva megállt. A fél lába hegyét belemártotta a vízbe.

– Brr, hideg! – mondotta, visszacapva a lábát.

– Dehogy hideg, Mackó bácsi, nagyon meleg, nézze csak!

A gyerekek jókedvűen locsolni kezdték Mackó urat. Mondhatom, hogy ilyen ösztönzésre a legöregebb tűzoltók sem emlékeznek. Az égő házat is el lehetett volna oltani vele... Hátat is fordított ám Mackó úr és a kabin felé menekült.

– Hahaha, hahaha!

A gyereksereg nevetett, majd újra csalogatni kezdte a vitéz tányértalpút.

– Mackó bácsi, jöjjön vissza, nem locsoljuk meg többé!

A tekintetes úr erre óvatosan lemerészkedett a vízbe.

– Ugye, nem hideg? – kérdezték a gyerekek.

– Nem... Juj!

Hátulról hatalmas vízszögár zuhant Mackó úr nyaka közé. Az így megtisztelt úr megfordult és még látta, amint Zebike hirtelen a víz alá bukik. Ej, a gézengúz! Ő volt a tettes!

A gyerekek most körülfogták Mackó urat, összefogóztak és a vizet taposva ezt énekelték:

Vékony deszka-kerítés,
Jaj, de karcsú teremtés.

A dal többi sorát elfojtotta a nevetés. Már igaz, nagyon karcsú legény volt ő kegyelme! Mackó úr nem orrolt a csúfolódó nótáért és hahotáért, hanem jókedvűen lubickolt a többiekkel.

Mikor megelégelte a fürdőt, a bocsokkal együtt felöltözött és tovább sétált a Balaton partján.

– Úgy érzem magamat, mintha fecskemadár volnék – mondotta a tekintetes úr. – Amióta megfürödtem a Balatonban, azóta érzem magamat ily könnyűnek. Hej, nincs párja a Balatonnak!

Esteledett. A Balaton túlsó partján lefelé szállt a nap. Vérpiros volt nyugodni készülő tányérja és pirosra festette a tihanyi félszigetet, a tihanyi apátság tornyait, a Balaton vizét.

A part közelében halászcsónak úszott. Mackó úr bekiáltott:

- Jó estét, halászlegények!
- Adjon Isten az úrnak is!
- Balatoni halászok, nem vennének föl minket is a csónakra?
- De szívesen. Tessék beszállni!

A csónak a parthoz közeledett s Mackó a bocsokkal beszállt. A legények megfogták az evezőt s a csónak tovább siklott a hullámokon.

A nap közben alászállott teljesen és sötétség borult a Balatonra. A túlsó part teljesen eltűnt s a víz végtelennek tetszett. Az ég tele volt csillaggal. Szép csendesen fölkel a hold is és fénye megezüstözte a Balatont.

A partról zene és ének hallatszott. Ezt énekelték:

Hullámzó Balaton tetején
Csónakázik a halászlegény...

A halászok is rágyújtottak egy nótára, mely úgy ringott a vízen, mintha ezüst és aranycipellős tündérek táncolnának rajta és vernék össze bokájukat. A parton elhallgatott az ének és mindenki a halászok nótájára figyelt.

Hej, szép az est a Balatonnál!

A nóta elhallgatott. A halászok kivetették a hálót. Csend borult az egész Balatonra.

– Veszteg maradjatok! Elzavarjátok a halacskákat!

Ezt Mackó úr dörögte s az intés a bocsoknak szólt, akik a csónak szélén egymást lökdösték.

– A Zebi!

– A Dorka!

– Csönd! Aki egy mukkot mukkant, a cápának dobom vacsorára.

A bocsok meghökkentek. Cápa? Vajon mi az? Zebi suttogva meg is kérdezte.

– A cápa, öcskös – felelt Mackó úr –. akkora, mint egy hajó, a szája, mint egy hordó, a rossz bocsot úgy bekapja, mint egy szilvát vagy egy barackot.

Cápa, persze nincs a Balatonban, Mackó úr csak ráijesztett a bocsokra, de mégis elért annyit vele, hogy a dirmegő-dörmögő família két lármás csemetéje elhallgatott. Jó darabig csöndben lebegett a vízen a csónak. A csillagok és a hold fénye a hullámokban fürdött; a holdnak a part felől sok versenytársa akadt: nagy villamos gömbök szórták tejfehér fényüket az éjszakába.

Mackó úr egyszerre fölkiáltott:

– Nini, ott messze, messze száz meg száz csillag lesett az égről a Balatonba!

Zebulon fölvihogott.

– Bácsi – susogta –, csönd, elszaladnak a halacszkák!... A halászok Mackó bácsit dobják majd vacsorára a cápának!

Mackó úr barackot adott a csúfolódó bocsnak, a halászgazda pedig így szólt:

– Nem csillagraj az uram, hanem fürdő. Fürednek hívják. Nem is a Balatonon van az, hanem a parton, a Balaton túlsó partján.

– Az ház az a híres Balatonfüred? – kérdezte Mackó úr.

– Az bizony.

– Oda is elmegyünk. Megnézzük a csillagfényes, tündöklő Balatonfüredet is.

A halászok nemsokára húzni kezdték a hálót. A vízben egyszerre lubickolás, csapkodás hallatszott, mintha apró állatok menekülni akarnának.

– Ohó, a halacszkák! – szólt Mackó úr. – Hó, kis kopoltyúsok, megcsíptek, ugye benneteket?

– Szegénykék! – sajnálkozott Dorka.

Mackó úr nevetett.

– Nekem is fáj a szívem értük, Dorkám, de a gyomrom örvend a pompás balatoni fogasnak, amit ma vacsorázni fogunk. Gyere csak, drága fogasom a fogamra!

Zebike csodálkozott.

– Fogas van a Balatonban? – kérdezte. – Ki akasztja ott arra a kabátját?

– Hehehe, te füles! – nevetett a tekintetes úr. – Hiszen a balatoni fogas hal!

– Hahaha, Zebikém – kacagott Dorka –, akaszd rá majd a fogásra a kalapodat!

Zebulon röstelkedett tudatlanságán és a csónak túlsó végére húzódott. Belenézett a vízbe.

– Azért is én fogom meg az első halat! – gondolta.

A háló mind összébb szorult s a bugyborékolás, mozgás egyre nagyobb lett a vízben. Egyszerre fölkiáltott az egyik halász:

– Tyúh! De nagy hal került a hálóba!

A hálótól befogott vízben roppant hullámvész támadt. Egy nagy test vergődött benne.

A halászgazda fölkiáltott:

– Fogjuk meg jól, legények, a hálót, mert kicsúszik a kezünkéből! Vajon miféle hal lehet ez?

– Talán a cápa – rebegte félénken Dorka.

Mackó úrnak is az jutott az eszébe, hogy tréfája valóságra válhat.

– Lehet, hogy a cápa – mondotta. – Én már fogtam egyet.

– De nem ám a Balatonban – szolt a halászgazda. – A Balatonban nincs cápa.

Egy rántásra fölszínre került a nagy hal és Mackó úrra vizesen és fulladozva rábámult – Zebulon úrfi.

Mackó urat ez a látvány annyira meglepte, hogy csak ennyit tudott mondani:

– Kukk, Zebike!

Aztán fölön fogta a balatoni cápát és beemelte a csónakba. A szegény újmódi cápa végigterült a csónakban és keservesen lihegett.

– Ördögös bocsa, hogy kerültél a vízbe? – förmedt rája a tekintetes úr.

Zebike nem tudott felelni, csak bámult Mackó úrra. Dorka a kezét tördelte.

– Istenem, Istenem! – siránkozott. – Hogy estél, Zebikém, a vízbe? Hiszen itt ültél mellettem! Óh, jaj!

A halászgazda odaszólt Mackó úrnak:

– Sok vizet ivott az úrfi. Emelje föl, nagy jó uram, a lábánál fogva és csapja egy-párszor jól hátba!

– Igen? – mormogta Mackó úr. – Én is éppen ezt akartam. Gyere csak, Zebikém!

A lábánál fogva a levegőbe kapta a bocst és úgy hátba puffantotta, hogy akkorát szolt, mint a nagydob. A víz csak úgy dőlt Zebikéből.

– Ugyancsak sok vizet szívott magába a lurkó – mondotta Mackó úr.

Az ötödik puffanásra megszólalt Zebulon.

– Jaj! Mackó bácsi, ne csak engem, hanem a Dorkát is!

Mackó úr letette a bocst.

– Most már jól van. Most már kutyabaja a fickónak!

A halászat végeztével a halászok kikötöttek és tüzet raktak a parton. Bográcsba vizet mertek, abba halat tettek és halászosan elkészítve, a tűz fölé akasztották. A bográcsban halászlé főtt, melynek illata csakhamar megcsiklandozta Mackóék orrát.

A vendégszerető halászok Mackóékat is meghívták a vacsorájukra.

Zebike a tűz közelébe kuporodott és vizes gúnyját szárítgatta. Egyszerre ordítóva fölugrott és a Balaton felé rohant.

– Hova, Zebulon? – kiáltott utána Mackó úr.

– Ég a ruhám, Mackó bácsi! – felelt a bocsa.

Belehempergett a vízbe és kárvallott ábrázattal tért vissza a tűzhöz.

– Eloltottam a tüzet – mondotta dideregve. – Most előlről kezdek... megint száríthatom a ruhámat.

Mackó úr tréfálkozva szolt:

– Adjuk oda a balatoni cápának a balatoni fogast: hadd akassza rája száradni a gúnyját!

Mindnyájan nevettek, csak Zebike arca volt savanyú.

A halászlé megfőtt s pompás halvacsorában volt Mackóéknak részük. Óh, be pompásan ízlett! Mackó úr kijelentette, hogy ilyen jól nem ízlett neki a vacsora se a Tisza partján, de a tenger partján...

A vacsora után elbúcsúztak Mackóék a halászoktól és visszaballagtak Siófokra, ahol barátságos vendéglő, nyájas szoba és puha ágy várta őket.

Reggel korán fölbredtek és kinéztek az ablakon.

Szinte elkáprázott a szemük attól, amit láttak.

Előttük hullámzott reggeli pompájában a Balaton.

Óh, be szép reggel a Balaton! Ha éjjel tündéralmot álmodtál és reggel kinyitván szemedet, kitekintesz az ablakon a Balatonra, így kiáltasz föl:

– Szépet álmodtam az éjszaka, de a Balaton szebb annál is! Nem lehet olyan szépet álmodni, mint amilyen reggel a Balaton!

Tiszta kéken mosolyog a hatalmas víztükör az emberre. A túlsó parton a tihanyi félszigetet és kéttornyú templomát aranyeső önti el. A fiatal nap hinti ezt az aranyáldást a partra és a vízre. A fényes víztükrön fehérszárnyú nagy madarak úsznak. Itt is egy, amott is egy! Mik azok? Hattyúk? Nem. Vitorlás hajók azok, melyek sebesen repülnek a friss reggeli szélben... A hullámok halkán emelkednek. Bukdácsolva repül a levegőbe néhány nagy madár, melyek folyton a vízre sandítanak, s olykor lecsapnak. Sirályok ezek, melyek reggelire, apró halra vadásznak. A parton ezernyi fecske csicsereg.

A túlsó part a reggeli ködfátyolból kedvesen mosolygott elő. A tihanyi félsziget, mely oly messzire benyúlik a Balatonba, hogy úgy tetszik, mintha kétfelé osztaná, nyájasan nézett rá. Magas, halmos hátán, ünnepélyesen emelkedtek az apátsági templom tornyai. A félszigettől jobbra nagy sárga és fehér foltok látszottak zöld keretben. Amint a köd oszlott, Mackó úr megjegyezte:

– Ni, hisz azok a sárga és fehér foltok odaát házak, a zöld keret pedig liget. Vajon miféle szép város lehet az?

– Nem emlékszik, Mackó bácsi, mit mondott tegnap a halász? – kérdezte Dorka.

– Mit mondott?

– Hogy ott van Balatonfüred, a híres fürdőhely.

Mackó úr fölkiáltott:

– Eszem a zúzádat, hugicám, de jól az eszedben tartottad! Hát arra emlékszel-e, hogy én mit feleltem rája?

– Azt felelte Mackó bácsi, hogy mi is megnézzük Balatonfüredet.

– Úgy van hugicám! Most reggelizünk, aztán hajóra ülünk és átvitorlázunk a Balatonfüredre.

A bocsok megszeppentek.

– Átmegyünk ezen a nagy vízen, ezen a tengeren? – rebegték.

– Tengeren? Mi ez a tavacska a tengerhez képest?

– Tavacska? – álmélkodtak a bocsok. – Hiszen ez a magyar tenger és nem látni se végét, se hosszát.

Mackó úr gőgösen kidüllesztette a mellét:

– Magyar tenger? Hehehe! Tenger ám a somogyi és a zalai halászok szemében, de nem Mackó Muki, a híres, nevezetes, tengerjáró utas szemében! Nekem a Balaton csak tavacska, holmi kis pocsolya.

Büszkén nézett végig a víztükrore, mely a reggel fényében már tízféle színben pompázott: az alapszíne szürkéskék volt, a parton ezüstsáv szegte be, egyes helyein hosszú sötétkék és világoszöld foltok látszottak, más helyen millió barna, violaszín és vörös színű habocskák ringottak, mintha ott nagy raj tündérke lubickolna. A felhők néhol sötét árnyékokat vetettek a vízre.

A távolban vékony füstszalag gomolygott.

– Nini, füstölög a Balaton! – kiáltották a bocsok.

Mackó úr ellenzót csinált a kezével a szeméhez s így szólt:

– Az a füst hajó kéményéből száll. Jön a balatoni hajó! Siessünk reggelizni, hogy el ne késsünk a hajóról.

Reggeli után Mackó úr újra kinézett a Balatonra.

– Ejnye, mákos patkó! – mormogta –, az a hajó még most is oly kicsi, mint valami szarvasbogár. Még mindig messze van. Hm, úgy látszik, szélesebb a Balaton, mint gondoltam, mert sokáig jut át rajta a hajó.

Jó félóra eltelt, mikor éles bűgás jelentette, hogy a hajó kikötött.

– Hahaha, úgy bűg ez a hajócska, mint a tengeri hajó – nevetett Mackó úr. – A kis pincsi utánozza a hatalmas komondort. Talpra bocsok, hajóra szállunk! De hova lett a hajó?

Mackó úr ámulva nézett szét. A hajó eltűnt; a parton sehol sem látszott.

Lementek a vendéglőből s a hajót zöld lombok közt egy kis csatorna torkolatában lelték meg. Ez a Sió, mely siófoknál ömlik ki a Balatonból. Itt volt a kikötő is.

Mackó úr nagyon lenézte a Balatoni hajót.

– Szervusz, dióhéj – kiáltott rája. – Csinos kis portéka vagy, amint látom. Tudd meg, picike, hogy Mackó Muki, a híres tengerjáró utas ül a hátadon. Szépen lubickolj a vízen!

Beszálltak. Mackó úr leereszkedőleg köszöntötte a hajóskapitányt és a matrózokat.

– Adjon Isten, jó napot, barátaim! Lesz-e viharunk?

Mackó úr ezt tréfásan kérdezte, a kapitány azonban komolyan felelt:

– Viharunk nem lesz, de azért alighanem háborogni fog a Balaton.

– Háborogni? Ejnye, be jó! – mormogta kedvtelten Mackó úr. – Képzelem, hehehe, hogy ingunk-bingunk! Nekem már az inamba szállt a bátorságom, hahaha!

Majd hangosan hozzátette:

– Miről gondolja, kapitány uram, hogy háborogni fog a Balaton?

– A színéről.

– Furcsa. Miért a színéről?

– Mert zöldes. A zöld szín azt jelenti.

Mackó úr a vízre nézett s észrevette, hogy a víz halványzöld színűvé változott. Föltekintett az égboltra, melyen csak néhány fehér bárányszólyma úszott, különben tiszta volt. Mosolyogva szólt:

– Hiszi a piszi, kapitány uram, hogy a Balaton háborogni fog. Hiszen olyan tiszta az ég, mint a tükör. Se felhő, se szél! Ohó, Mackó Muki ért az ilyesmihez!

A kapitány nem felelt. Mackó úr leült a földélzetre, pipára gyújtott és türelmesen várakozott az indulásra. A bocsok melléje húzódtak.

Amíg Mackó úr imígy nézelődött, a hajó megtelt utassal és aztán elindult. Csakhamar a sík vízen voltak és gyorsan haladtak előre.

Mackó úr csöndesen pipálva sétált a fődélzeten. Egyszerre hármas jajszó hallatszott.

– Jaj, jaj – jaj, irgum, burgum!

Az első két jajszót a bocsok hallatták, kiknek összezsapódott a fejük, a harmadikat a tekintetes úr, aki úgy megbotlott, hogy a pipa csutorája majdnem a torkába szakadt.

A Balaton háborgott.

Mackó úr szeme, szája elállt bámulatában.

– Se szél, se vihar – hebegte –, mégis bukdácsolunk. Majd megfulladtam.

A háborgó Balaton nagyon himbálta a hajót s az utasok csak támoilyogva jártak a fődélzeten.

Mackó úr egyszerre csak heves szédülést érzett.

– Teringette – dörmögte –, oly rosszul érzem magamat, mint a tengeren. Talán csak nem kapom meg a Balatonon a tengeri betegséget?

De bizony egyre jobban szédült és a feje oly nehéz lett, mintha tízakós hordót cipelne a vállán.

– Ez tengeri betegség! – sóhajtotta elkeseredetten.

Szomorúan nézett a Balatonra és ezt motyogta kérlelő hangon:

– Bocsáss meg, drága szép Balatonom, bocsáss meg, hogy megsértettelek! Elismerem, hogy helyre vizecske vagy! Elismerem, hogy vagy te olyan legény, mint a tenger. Csak ne haragudj rám és csillapuljál le, édesem!

Hasztalan kérlelte a haragos Balatont, az egyre mérgesebben hullámozott. Mackó úr oly tehetetlenné vált, hogy leszédült a fődélzetre és nehéz fejét egy oszlopnak hajtotta.

A kapitány intett két matróznak.

– Hé, legények, vigyétek az öreget a terembe és fektessék le!

A matrózok elcipeltek Mackóurat s lefektették a díványra.

– Hej, ez a fránya Balaton, de megtréfált! A tenger se bánt el így öreg csontjaimmal!

A hajó szerencsére nemsokára kikötött.

Láttatok már a balatonfüredi hajóállomáson sápadt, beteg utast kitámolyogni? Ha láttatok, elképzelhetitek, milyen állapotban szállt ki Mackó úr Balatonfüreden.

Az állomáson tömérdék ember állt, urak, asszonyok, gyermekek, kik a hajóról kiszálló ismerőseiket várták. Amint meglátták Mackó urat, ezt mondták:

– Ez a szegény bácsi se csücsült még balatoni hajón, legföljebb a budapesti csavargózönsön.

Mackó úr fogát csikorgatta mérgében.

– Rólam mondják, aki viharban, orkánban utaztam a tengeren!!

Mód nélkül röstelkedett. Ej, hogy így megjárta ezzel a Balatonnal! Lehajtotta a fejét s hátra se nézett a bocsokra, akik sarkon követték. A bocsok nem kapták meg a tengeri betegséget és suba alatt nagyot vigyorogtak a póruul járt tengeri utason.

Alig ért Mackó úr a partra, nagyot ugrott.

– Hopp, kutya bajom! – kiáltotta.

A tengeri betegség úgy elszállt tőle, mint a Balaton közepe felé szárnyaló sirály. Szétnézett.

A vízparton gyönyörű sétaút húzódott, melyre százados fák hitettek árnyékot. A lombok árnyékában padok integettek hívogatólag. Mindenfelől szép épület, kert, virág nézett rája.

– Ej, szép ez a Balatonfüred! – kiáltott föl.

Kézen fogta a bocsokat és követte a hajóról kiszállt utasokat. Kisvártatva gyönyörű térre értek, melyet igen szép nagy épületek környékeztek. A tér közepén kis pavilon volt.

– Mi az ott? – kérdezte Mackó úr egy arra menő úrtól.

– Az a kút.

– Jó vize van?

– Savanyú vize van. Nagyon egészséges víz.

– Megkóstoljuk, bocsok!

Mackóék körülfogták a kutat. A tekintetes úr tréfásan megszólított egy a kútnál sürgölődő asszonyt:

– Korcsmárosné, egy iccével abból a jóféle savanyúvízből.

– Akár kettővel. Tessék!

Mackó úr fölhörpintette a zöld pohárban feléje nyújtott vizet.

– Ez aztán frissít! – kiáltotta. – Ez aztán csúszik a száraz garaton. Kérek a tacsókóknak is egy pohárral!

A bocsok mohón itták az üdítő savanyúvizet.

Mackó úr bámulva látta, mennyi úri nép sétál a füredi sétautakon s a fürdőház széles folyosóin.

– Akárcsak Budapesten járnék! – kiáltotta.

– Hiszen Budapestről való a füredi vendégek nagy része – világosította fel a vizet merő asszony.

Mackó úr fölkiáltott:

– Bocsok, mit gondoltok, mi hiányzik, hogy teljes legyen a jó kedvem?

– Fürdés a Balatonban.

– Helyes. Eltaláltatok! Menjünk fürödni!

Mackóék lementek a balatoni fürdőbe, itt is jegyet váltottak a fürdőbe és egy kabinban fürdőruhát öltöttek magukra.

Amikor kijöttek a kabinból szellős öltözetükben, már nem féltek úgy a víztől, mint Siófokon.

– Bocsok! – szólt Mackó úr –, ide figyeljete. Egyszerre ugrunk a Balatonba. Mutassuk meg, hogy a Mackó-família nem fél a víztől... meg aztán (tette hozzá ravasz szemhunyorítással) tudjátok, hogy nagyon messzire be lehet menni a Balatonba, anélkül, hogy övön felül érjen! Figyeljete! Hármat olvasok és háromra beugrunk a vízbe.

Mackó úr és a bocsok a víz szélére álltak. A tekintetes úr elkezdte:

– Egy... kettő... három!

A háromra nagy loccsanás és utána csakhamar kétségbeesett ordítás hallatszott.

Mackó úr és a bocsok alámerültek a vízben és mikor fölmerültek, prüszkölve, kapálózva küzdöttek a hullámokkal; de már akkor bömböltek:

– Segítség, segítség!

A víz bukó volt.

Az ordítózásra előfutottak a fürdő alkalmazottjai s a három furcsa fürdővendéget kihúzták a vízből.

– Miért ugrottak a vízbe, ha nem tudnak úszni? – kérdezték a mentők a megmeneteltől.

Mackó úr nekibúsultan ezt felelte:

– Azt hittük, hogy térdig vagy legföljebb övig ér.

– Miért hitték?

– Mert tegnap Siófokon fürödtünk s ott nagy messzire bemehettünk a Balatonba, anélkül, hogy mély vizet érnénk.

A fürdő emberei nevettek.

– A somogyi parton olyan a Balaton, de az innenső oldalán hamar bukóba jut az ember.

Mackó úr megvakarta a fejét s ezt dörmögte:

– Fránya Balatonja, megint megtréfált!

Zebulon egyre bömbölt:

– Bú-ú-ú! Én nem megyek többé a Balatonba! Mackó bácsit csak egyszer itatta meg a Balaton, de engem kétszer.

Mackó úr, aki már magához tért, rája rivallt:

– Fogd be, bocs, a méz-nyalogatódat!

– Nem fogom be, bú-bú! – ellenkezett Zebike. – Haragszom a Balatonra!

– Akkor, jaj a szegény Balatonnak!

– Jaj hát! Fogok egy követ s úgy meghajítom, hogy csak úgy fröccsen!

A fürdőmester fölvilágosította Mackó urat, hogy annak számára is van hely a fürdőben, aki nem tud úszni, ott nem bukó. Mackó úr tehát Dorkával megfürdött ezen a helyen, míg Zebulon kancsalul nézte a vizet, de nem kért belőle.

Fürdés után ebédelni mentek utasaink. Fényes, nagy terembe léptek, melyben fehér asztaloknál százan meg százan ebédeltek. Az asztalok mellett pincérek sürgölődtek és mindjárt körülfogták a jól megtermett jövevényt.

– Tessék helyet foglalni, nagyságos úr!

Mackó úr a bocsokkal leült egy asztalhoz, étlapot vett a mancsába és válogatta az ételt. Egyszerre a szomszéd asztalnál egy kérdést hallott.

– Mi tetszik itt neked, fiacskám?

Egy úr kérdezte a kisfiától ezt.

– A tihanyi visszhang – felelt a fiú.

Mackó úrnak szeget ütött a fejében ez a felelet. Vajon mi lehet az a tihanyi visszhang? – tűnődött magában. – Bizonyosan olyan étel, ami Tihanyról híres, mint Szegedről a halpapríkás. Abból eszünk! Keressük csak meg az étlapon!

– Mit tetszik rendelni? – kérdezte kissé türelmetlenül a pincér.
Mackó úr felütötte fejét az étlapból.
– Három adag tihanyi visszhangot.
A pincér állt leesett bámulatában.
– Ti-ha-nyi visszhangot? – hebegte.
– Igen, azt, pincér barátom! Az előbb nagyon dicsérték, a szomszéd asztalánál.
Keresem az étlapon is, de nem találom. Hja, kissé gyöngöngé már a szemem...
A pincér közbevágtott:
– De hiszen a tihanyi visszhang nincs az étlapon.
– Nincs? Miért?
– Mert nem ennivaló.
– Hát micsoda?
– Meghallgatni való. Nagyon híres a tihanyi visszhang, azt mindenki fölkeresi, aki Füredre jó.
– Hát majd mi is fölkeressük. Ha nem ehetjük meg, hát meghallgatjuk. Hol találjuk meg?
– Tihanyban.
– A szomszéd félszigeten?
– Ott.
– Ebéd után azonnal fölkeressük.
A pincér vihogva távozott s elbeszélte társainak, mit rendelt ebédre a furcsa vendég. Nemsokára az egész vendéglő Mackó úron mulatott.
Az ebéd jó volt s Mackóék étvágy dolgában nem szűkölködtek. Mackó úr nagyon meg volt elégedve az ebédjével, mikor annak végeztével a feketekávéját szűrscsölgette. Mikor eltávozott a vendéglőből, a pincérek csúfolódva utána kiáltottak:
– Jó étvágyat a tihanyi visszhanghoz!
Mackó úr vállat vont.
– Velem gorombáskodhattok. A fülem botját sem billentem meg.
Csakhamar találtak kocsit, mely Tihanyba vitte őket. Amint a faluhoz közeledtek, egy csomó gyerek szaladt eléjük.
– Tessék kecskeköröm! – kiáltották.
– Minek nekünk a kecskeköröm? – kérdezte Mackó úr.
– Tihanyi emléknék – felelt egy értelmes arcú fiú.
– Hát miről nevezetes, kis öcsém, ez a köröm?
– Ez az aranykecske körme.
– Aranykecske? Kocsis, álljon meg! Ezt a körmöt megnézzük.
Mackó úr leszállt a bocsokkal.
– Hadd látom azt az aranykörmöt! Ej, gyerekek, rászedtetek! Hiszen ez nem arany és nem is köröm!
A tekintetes úr barackot nyomott a legközelebb álló fiú koponyájára.
– Nesze aranybarack az aranykörömért!
A fiú ezt mondotta:
– Azért nem arany, mert kővé vált.

– Kővé vált?

– Az bizony, az aranygyapjas kecskéket a vihar belesodorta a Balatonba s a tündér kővé változtatta.

– Miféle tündér?

– A Balaton tündére.

Mackó úr megnézte a „kecskekörömöt” és úgy látta, hogy az csakugyan kő és kecskeköröm alakú.

Megrázta a fejét.

– Igaza lehet ennek a gyerekeknek. No, bocsok, tartsátok ide a mancsotokat.

A bocsok a mancsukat a tekintetes úr elé tartották, aki összevásárolta a tihanyi fiúktól a „kecskekörömöt” és a bocsoknak adta.

– Tegyétek el emlékül! Mutassátok meg majd Tányértalpú apónak.

A kecskeköröm tulajdonképp nem egyéb megkövült kagylónál, de a nép szép regét fűz hozzá. Egykor aranygyapjas kecskenyáj legelt a Balaton partján. Egy gonosz herceg szemet vetett a nyájra s embereivel el akarta hajtani. Mikor Sió, a Balaton tündére ezt megtudta, a martalócok után küldte a vihart, mely őket a nyájjal együtt belesodorta a Balatonba. Az aranygyapjas kecskéket kővé változtak s a víz körmüket most is kiveti a partra. Sió, a tündér azonban nemcsak büntetett, hanem jutalmazott is. Az aranygyapjas nyáj pásztora szerette Helkát, a herceg lányát, s a herceg nemcsak a nyáját akarta elrabolni, hanem a pásztor is elemészteni. Sió az ifjú segítségére ment, kiszabadította a herceg kezei közül és Helkát s az ifjút boldog párrá tette. A pásztorfiúnak volt még egy aranygyapjas gödölyéje, ezt hálából elvitte Siónak, aki örömeiben botjával megütötte a földet és forrást fakasztott belőle.

– Legyen ez a forrás az emberek gyógyítója! – mondotta a tündér.

Ez a gyógyító forrás lett Balatonfüred. Most Fürednek híres gyógyító erejű forrása van.

Mackóék fölmentek a bencések régi kolostorához és templomához, mely a fél-szigetet díszíti. Ennek a templomnak a szikla-sírboltjába van eltemetve I. András királyunk, a tihanyi apátság alapítója.

Minekutána mindent megnéztek, Mackó úr így szólt:

– De hát, bocsok, hol a visszhang? Keressük meg a visszhangot!

Tovább sétáltak s egy meredek sziklafalhoz értek. Zebike mindjárt nekiiramodott, hogy fölmásszék a sziklára, Mackó úr utána kiáltott:

– Megállj, Zebike, mert fülön foglak!

Mackó úr meglepetve ejtette ki mancsából a sétabotot, mert valaki dörgő hangon még egyszer kiáltotta?

– Megállj Zebike, mert fülön foglak!

Zebike e kettős fenyegetésre ijedten nyargalt vissza Mackó úrhoz, aki álmélkodva dörmögte:

– Ki utánozza az én hangomat?

Dörmögve felelt az incselkedő hang is:

– Ki utánozza az én hangomat?

Mackó úr haragra lobbant és dörgő hangon kiáltotta:

– Hé, te incselkedő, kiporolom ám a hátadat!

Mennydörögve érkezett vissza a felelet:

– Hé, te incselkedő, kiporolom ám a hátadat!

– Az enyémet?

– Az enyémet?... – hangzott a felelet.

Mackó úr fölnevetett.

– Hahaha, a tiedet?

– Hahaha – kacagott vissza az ismeretlen –, a tiedet?...

Ez több volt, mint amennyit a tányértalpu família e tagja elviselhetett. Elhatározta magában, hogy megcsípi a csúfalkodót, akiről azt sejtette, hogy valószínűleg Róka Miska, az ő régi ellensége. Óvatosan a szikla felé lopódzott. De akárhogy kereste, nem találta meg ellenségét. Éppen akkor ment fölfelé a hegyen az az úr s az a fiú, ki a vendéglőben a szomszéd asztalnál ebédeltek. Mackó úr eléjük ment és köszönt.

– Jó napot kívánok uraságodnak és az úrfinak. Van szerencsém bemutatni magamat: én Mackó Muki földbirtokos vagyok Máramaros megyéből.

A fiú fölkiáltott:

– Jó napot, Mackó úr! Örvendek, hogy színről színre megismerhetem becses személyét. Ezek a bocsok, ugyebár?

– Igen, ezek a kis mihasznák, a bocsok. Hé, szájtatók, csináljatok hamar szép pukedlit!

A bocsok közelebb léptek, ügyetlenül meghajtották magukat s eközben Zebike a fiúcskának, Dorka pedig a papájának a lábára hágott. (Hiszen azért medvebocsok az Istenadták!)

Mackó úr zsörtölődött.

– Már megint letiporjátok az emberek lábár? Nem tudtok vigyázni?

A fiúcska jókedvűen kezét nyújtotta a bocsoknak.

– Jó napot, Zebulon, jó napot, Dorka! Mi szél hozta erre Mackó urat?

Mackó úr a fejét vakarta, miközben ezt felelte:

– Ide jöttünk a visszhangot keresni... de egy kis bajunk akadt... valami rosszcsont belénk kötött.

– Ne mondja!

– Azért is szólítottam meg uraságodat és az úrfit, hogy megkérdezzem, nem láttak-e erre csavarogni egy vörös gézengúzt?

– Talán a Róka Miskát keresi Mackó úr? – kérdezte a fiú.

– Azt, azt! Erősen gyanakszom, hogy őkelme incselkedik megint velem. Már háromszor megkerültem a sziklát, de sehol sem találom. Hej, ha megcsípem!

Az úr közbe szólt:

– Aztán mivel incselkedett a gézengúz?

– Hát kérem – felelt elkeseredetten Mackó úr –, akármit mondtam, azt vissza kiabálta.

– Mindent visszakiáltott, amit Mackó úr kiáltott?

– Mindent! Ugye, milyen szemtelenség?

Az úr mosolygott, a fiú pedig nevetett és ezt mondta:

– Hát kicsoda?

– A visszhang.

Mackó úr bámult.

– A visszhang?!

– Igen, a híres tihanyi visszhang, mely tizennégy szótagot is visszakiált. Hallgassa csak.

A fiú ezt kiáltotta a sziklafal felé:

– Hős vértől pirosult gyásztér, sóhajtva köszöntlek!

A visszhang az egész verssort – mindenki tudja, melyik vers első sora ez! – vissza-kiáltotta.

– Látja, Mackó bácsi – fordult a fiú a tekintetes úr felé –, ilyen nagyszerű a tihanyi visszhang.

– Bruhaha, hahaha! – hallatszott most a tekintetes úr mögött.

Mackó úr megfordult. Zebulon nevetett.

– Mit nevedsz, te golyhó?

– Azon nevetek, hogy Mackó bácsi előbb meg akarta enni, most pedig meg akarta fogni a tihanyi visszhangot.

Zebike tányértalpú rokona elvörösödve dünnyögte:

– Elhallgass, fickó!

A fiú ezt kérdezte:

– Mackó bácsi, nem kiált maga valamit a visszhangnak?

– De bizony kiáltok!

– Ezzel kieresztette hangját:

– Én vagyok nemes nemzetes Mackó úr, a híres, nevezetes utas!

A visszhang pontosan visszakiáltotta:

– Én vagyok nemes nemzetes Mackó úr, a híres, nevezetes utas!

– Nem te vagy, csacsi, én vagyok!

A visszhang visszafelelt:

– Nem te vagy, csacsi, én vagyok!

Mindenki nevetett.

– Látja, Mackó bácsi, mindent visszakiált a visszhang! – szólt a fiú.

Most Zebulon kiáltotta:

– Én vagyok Tányértalpú Zebulon!

Dorka pedig ezt:

– Visszhang bácsi, kezét csókolom, én vagyok a Dorka!

A visszhang egyiknek sem maradt adósa, mindegyiknek visszakiáltotta a mondókáját. A bocsok tapsoltak örömben.

A visszhang a tapsot is visszatapsolta.

Mikor utasaink kimulatták magukat a visszhanggal, elbúcsúztak új ismerőseiktől és kocsin visszatértek Füredre.

Itt elsétáltak a Balaton parti parkba, ahol figyelmüket egy szobor vonta magára.

Mackó úr megkérdezte egy ott sétáló fehérsapkás úrtól:

– Kinek a szobra ez, uram?

– Híres magyar költő szobra ez, a Balaton költőjének szobra, melyet a hálás utókor itt, a magyar tenger partján állított föl.

A bocskok a szobron lévő nevet betűzgették, Mackó úr pedig folytatta a kérdezősködést.

– A Balatonnak költője is van? Nem hallottam róla.

– Sohasem hallotta hírét Himfynek?

– Ez Himfy?

– Igen.

Zebulon fölkiáltott:

– Bácsi, ne higgye! A szobron ez a név van: Kisfaludy.

Mackó úr megnézte a szobrot és megrovó hangon rászólt a bocskra:

– Ne fecsegy Zebike! Bizonyosan Kisfaludynak írják és Himfynek olvassák. Ugye, igazam van, tisztelt uram?

A fehérsapkás úr mosolygott.

– Óh, dehogya! – mondotta. – a költő neve Kisfaludy Sándor, Himfynek azért mondják, mert e néven szerepel legszebb költeményeiben.

– De miért a Balaton költője?

– Mert gyönyörű regéket írt a balatoni várromokról.

– Várromoktól? Hát ilyenek is vannak a Balatonnál?

– Vannak bizony. Csobánc, Szigliget és még több.

– Ej, be szeretném látni! – kiáltott föl Mackó úr.

– Ha úgy tetszik, – szólt a fehérsapkás úr, – elviszem uraságodat a jachtomon.

– Mi a csudán? Mi az?

– A jacht vitorlás hajó.

– Uraságod eszerint a vitorlás hajó kapitánya?

– Az vagyok és egyszersmind tulajdonosa.

Mackó úr mancsát nyújtotta.

– Köszönöm, kapitány úr, szíves hívását és elfogadom. Én Mackó Muki, máramarosi földbirtokos vagyok, ezek pedig az öcsém és húgom. Fölveszi a bocskokat is arra a nyakra... bocskánat, a jaktra?

A kapitány megszorította a körömmel szépen megáldott mancsot.

– Szívesen – mondotta.

– Mikor indulunk?

– Azonnal. A szél most nagyon kedvező.

– Előre tehát a balatoni várromok felé!

Elbúcsúztak Kisfaludy Sándor szobrától és a vitorlások kikötőjébe mentek. Nemsokára a vízen lebegett a hajó, melynek kifeszített vitorláiba belekapaszkodott a szél s sebesen vitte az Alsó-Balaton felé.

– Repülünk, kapitány uram, valósággal repülünk! – kiáltotta Mackó úr, aki a bocskokkal a födélzeten állt s gyönyörködve nézte, mily szélesebesen hasítja a kis karcsú hajó a hullámokat.

Amint kikerültek a tihanyi félsziget mellől a nyílt Balatonra, elébük tárult az egyenes somogyi part fürdőhelyeivel és halmos-völgyes hátterével, melyen hosszú arany-sárga táblák mosolyogtak: búzaföldek.

– Ni, ott van Siófok! – kiáltották a bocsok. – Hát ez a tündérváros micsoda?

– Balatonföldvár, – felelt a kapitány.

– Ejnye, be szép!

Csakugyan gyönyörű fürdőhely ez a Földvár! A Balaton somogyi partjának gyöngye. A parton és a hegyoldalban pompás nyaralóházak sorakoznak; a hegy tetején is szép, tornyos épületek emelkednek ki a zöld lombok közül. A part mentén, a vízen tarka-barka fürdőházak pihennek, melyek körül fekete pontok nyüzsögnek: a fürdő emberek feje. A bocsok figyelmét azonban nem ez kötötte le, mert ujjongva fölkiáltottak:

– Nini, Mackó bácsi, fenyves!

Mackó úr a jelzett irányba nézett. A hegyoldalban és a hegy alatt árnyékos fenyőerdő sötétlett. Keskeny útjain padok fehérlettek.

– Az ám, fenyves! – kiáltott a tekintetes úr. – Üdvözöllek, drága túlevelű fáim! Amióta Máramarost elhagytam, nem találkoztam veletek.

– Be jó lenne a fenyőfák között hancúrozni! – sóhajtottak a bocsok.

A vitorlás sebesen siklott a hullámokon. Földvár mindjobban kisebbedett s helyébe új képek nyomultak. A kapitány fölvilágosítást adott a helységekről.

– Ez a csinos helység, itt a somogyi parton, melynek fürdőházai a parton vannak, Szemes; ott, ahol azok a vörös, zöld fürdőházak guggolnak a vízen, ott van a szép Lelle... Mindkettő kellemes fürdőhely, melyben sokan nyaralnak. Hanem most veszenek egy pillantást a túlsó partra... ott van Zala megye.

Mackóék odanéztek és fölkiáltottak meglepetésükben.

– Óh, be szép ez a Zala megye! – lelkesedett a tekintetes úr. – Nem is láttuk ilyen szépnek, mikor Zalában voltunk.

– Régi mondás – szólta a kapitány –, hogy Zala legszebb Somogyban. Mi most a somogyi oldalon vagyunk, innen látjuk meg legszebben Zalát.

A partot szép, magas hegyek koszorúzták, melyek részint cukorsüveg alakúak, részint olyan csonkák voltak, mintha valami óriás a késével leszelte volna a kúpjukat. Mindegyiken várrom látszott. A Balaton partján számos öböl mosolygott, melyek folytatását kedves öblök alkották.

– Itt vagyunk hát a várromok birodalmában! – szólta Mackó úr.

– Igen, itt vagyunk. Az egyik várrom, mely innen látszik, Csobánc, a másik Szigliget, a harmadik a Szent György-hegyen van... Hopp, de mit látok!

– Mit, kapitány uram?

– Baj van! A Badacsony pipál.

A badacsonyi hegy tetején füstformájú felhő lebegett. Mackó úr fölkiáltott.

– Aha, a Badacsony! Ezt ismerjük. Ez a koporsó-formájú hegy az, ugye, melyen az a jó bor terem?

– Bölcsen tudja uraságod.

– Ni, csakugyan pipál! Talán örömeben, hogy sok jó bor terem az idén rajta. Hadd pipáljon az öreg! Baj az?

A kapitány Tihany felé mutatott.

– Baj ám, mert a tihanyi hegy lába is a levegőben lóg.

– A levegőben? Az ám!

A tihanyi hegy ugyanis felhőbe volt burkolva, csak a teteje látszott ki. Erről mondja a nép, hogy a levegőben lóg a lába.

– Hadd lógassa, ha tetszik neki! – mondotta Mackó úr jókedvűen.

– Csak hogy ez azt jelenti, hogy eső lesz.

Hirtelen szélroham támadt, mely csaknem elvitte Mackó úr kalapját. A tekintetes úr legyűrte a süvege elejét és fölkiáltott:

– Teringette, felhőben van az egész égboltozat. De ilyen gyorsan! Ki hitte volna? Az előbb még kék volt az ég.

A kapitány a levegőbe mutatott.

– Hallja, hogy vijjognak a sirályok? Vihar lesz.

A sirályok, ezek a szép fehér madarak vijjogva röptek a szélben, a magasra emelkedő hullámok fölött. A Badacsony felől gyorsan jött egy nagy, sötétszürke felhő és az ég, a víz, a levegő egyszerre sötét lett.

Az eget tüzes csík hasította végig és reccsenés, ropogás következett utána. Villámlott és mennydörgött.

– Föl a viharvitorlával! – kiáltott matrózainak a kapitány.

A hajó orrán megjelent a viharvitorla, de már akkor Mackóék hasztalan néztek Somogyba, Zalába, nem láttak egyebet mindenfelől tornyosodó hullámhegynél. A hajócska irtózatosan bukdácsolt a hullámokon, melyek hol fölkapták szinte a fellegekbe, hol lelökték – úgy tetszett – a Balaton fenekére.

Mackó úr, aki tengeri vihart is megért már, bátran viselte magát, a bocsok azonban összebújtak és keservesen vinnyogtak.

– Vigyázz, hullám jön! – kiáltott a kapitány.

Mackó úr belekapaszkodott a vitorla rúdjaiba. A másik pillanatban a hullám keresztülcsapott a hajón, utána másik, harmadik hullám...

Hajh, mily borzalmas utazás volt ez! Az ég oly sötét volt, hogy alig lehetett látni valamit. A vihar rettenetes bömbölt, a vitorlakötelek csikorogtak, a hajócska recsegett-ropogott... A cikázó villám fényénél a Balaton irtózatosan szép látványt nyújtott. Mintha fenekestül felfordult volna... Mindenütt sötétzöld hullámok emelkedtek az égnek, eszeveszettül nyargalva és tetejükön fehér tajték habzott.

– Teringette! – mormogta Mackó úr –, a tengeren sem volt ekkora vihar. Ej, ez a kis Balaton! Huhhh!

Egy hajón átcsapó óriási hullám elvitte a kalapját. Kis híja, hogy a tekintetes uramat is magával nem vitte.

– Kapitány úr, végünk van! – ordított föl a parancsnoki helyre.

– Miért?

– Mindjárt nyakon csíp a Balaton és elvisz magával.

– Hát majd a hajóhoz köttetem.

Egy matróz Mackó urat is, a bocsokat is egy cölöphöz kötötte. A tekintetes úr fölsóhajtott:

– Sohasem hittem volna, hogy engem, a híres tengerjáró utast, a Balatonon meg kell kötözni!

Pedig az orkán még csak most kezdett Isten igazában tombolni. A mennydörgés percre sem szünetelt: mintha folyton száz ágyú bömbölne... A villám sárga kígyója szakadatlanul lecsapott a vízre, csattogva, recsegve... A tajtékos, fehérfejű, sötétzöld hullámok átzúdultak a jachton, úgy, hogy néha szinte eltemették...

Mackó úr, a nagy tengerész, ennek láttára megrendült.

– Teremtőm – sóhajtotta –, a tenger vihara játék volt ehhez képest. A partot sem látom... Ej, nem adnám egy hordó mézért, ha már a parton lennék! Csak legalább elhoztam volna a mentőövet!

A vihar bömbölésén áthallatszott egy matróz rémült kiáltása:

– Víz ömlik a hajó fenekére! Elmerülünk!

Az orkán irtóztató ereje megrongálta a hajót s a víz beömlött.

– Lapátra! – kiáltotta a kapitány.

A matrózok munkához láttak. Eddig is lapátolták a vizet, melyet a hullámok bevittek, de most mind hozzálátott a víz kimeréséhez.

– Oldozzanak föl! Lapátolom én is a vizet!

Fölldozták, de a következő pillanatban újra hallatszott a vészkiáltás:

– Süllyedünk!

– Mentőcsónakra! – kiáltotta a hajó parancsnoka, tengerészkapitányhoz méltó nyugalommal. A matrózok beleugráltak a csónakba és belesegítették a bocsokat és Mackó urat is. Utolsónak a kapitány ugrott bele. A kötelet, mely a kis csónakot a hajóhoz kötötte, baltával elvágta, néhány evezőcsapás és messzire távolodtak a hajótól... A hullámok elragadták... mi volt ez a kis csónak a vihartól fölvert, rettenetes hullámokban? Dióhéjnak tetszett.

Mackó úr szeme a hajót kereste. Még látta, amint fél oldalra dülve, lassan süllyedt... aztán egy óriási hullám jött, mely a csónakot hely gyanánt röpítette tova... Mikor Mackó úr újra fölvetette a szemét, a hajó eltűnt.

– Csakhogy itt vagyok ebben a csónakban! – dünnyögött az öreg. – Hajh, de mi lesz ezután?

Rémüldözve nézte a hullámokat, melyek az eget verték. Fölkapták a csónakot, meg ledobták az örvénybe. Minden pillanatban úgy tetszett, hogy felborul.

– Bocsok, kapaszkodjatok! – bömbölt Mackó úr.

A bocsok, akik se élők, se holtak nem voltak már, belekapaszkodtak Mackó úrba... A hullám elérte a csónakot. Fölkapta a kis alkotmányt és fölfordította. Mackó úr behunyta a szemét.

Mackó úr a következő pillanatban úgy érezte, hogy irtózatosan zúg a füle... Kinyitotta a szemét és minden sötét volt körülötte.

*

– Mackó bácsi, jaj, jaj, szépen kérem, keljen föl! Óh, jaj, jaj!

– Mackó bácsi, megcsípem ám az oldalát, ha föl nem kel!

Az előbbi jajveszékeléssel vegyes felszólítás Dorkától, az utóbbi Zebulontól eredt. Mackó úr ugyanis mozdulatlanul feküdt a Balaton partján, lábát a csöndesen gyűrűző hullámok mosták. A tekintetes úr szeme be volt hunyva s ő is, valamint a két bocs is csuromvizes volt. A vihar elült, a Balaton lecsöndesedett, világoskéké köntösben mosolygott az ég, mely szelíden, tiszta kéken boltozott fölötte.

Ki hitte volna, hogy ez a nyájas víztükör az imént még bömbölt, zúgott s hajót sodort nedves, mély ölébe?

Mi sem hinnók el, ha a tekintetes, nemes, nemzetes és vitézlő Mackó úr nem feküdnék mozdulatlanul a part fővényén. A háborgó hullámok Mackó urat és a beléje kapaszkodó bocsokat kivetették a partra, de az öreggel előbb alaposan elbántak.

– Édes, aranyos Mackó bácsi, csókolom a drága mancsait, keljen föl! – rimánkodott Dorka.

– Bácsika, ugorjék gyorsan arra a finom, kocsonyás talpára! – biztatta Zebulon.

Mackó úr nem mozdult.

– Óh, jaj, mi lesz belőlünk? – siránkozott Dorka. – Mit tegyünk, merre menjünk Mackó bácsi nélkül?

– Ojjé – hengegett Zebulon –, ha nincs Mackó bácsi, itt vagyok én! Eddig is jobban értettem én az utazáshoz, mint ő kegyelme.

Mackó úr kinyitotta félszemét.

– Zebike, hogy beszélhetsz így Mackó bácsiról, a híres, neves utasról? – fedtte a fickót Dorka.

– Híres, neves utas? – csúfolódott Zebulon. – Nem főztem le százszor is?

Mackó úr kinyitotta a másik szemét. Dorka megbotránkozva felelt:

– Jaj, te hálátlan!

– Mackó bácsi tartozik nekem hálával, hogy vezettem az úton! – nyelvelt Zebulon.

Mackó úrnak megmozdult a mancsa.

– Vigyázz, Zebike, megver az Isten! – intette a dicsekvőt Dorka.

– Ohohó! – kiáltotta Zebulon. – Hát nem én vezettem mindig az orránál fogva?

Puff! Mackó úr mancsa tarkón érte Zebulont, aki ordítva ugrott föl.

– Nesze, hála! – dörmögte a tekintetes úr, kinek Dorka örömtől sírva borult a nyakába.

– Csakhogy él, Mackó bácsi! – rebegette a jó kis bocs.

Mackó úr körülnézett s ezt kérdezte:

– Hol vagyunk?

– A Balaton partján, bácsikám!

Mackó úr merően nézett a vízre.

– Ej, be csöndes most a lelkem! – mormogta. – Mintha kettőt se tudna számlálni. Bezzeg, sok vizet itatott velem! Hol van a hajó? Hol van a csónak? Hol a kapitány és a matrózok? Sehol! Hová tetted őket, gonosz Balaton? Hát minket hová vetettél? Ni, úgy látszik, a somogyi parton vagyunk, mert szemben velünk hegyeket és várromokat látunk. Csak volna itt valaki, aki fölvilágosítana, hol vagyunk!

Egy parasztfiú állt a parton.

– Hé, te fiúcska, – szólította meg a Mackó úr, – nem mondanád meg nekünk, hol vagyunk most?

– De megmondhatom. Erre van balra Fonyód, erre meg jobbra Boglár.

– Boglár? Az szép hely lehet, mert a boglár ékesség. Boglárra elmegyünk. Szemben van a zalai part, ugye?

– Az ott Zala.

– Látom. Az a csapott tetejű hegy a Badacsony. Hát az a másik hegy, mely balról kikandikál? Várrom van a tetején.

– Az a szigligeti vár.

– Ej, be szép! A lábánál az a csinos öböl, ugye, a szigligeti öböl?

– Annak hívják.

– Hát az a nyerges hátú hegy?

– Az a Szent György hegye.

– Hát az a cukorsüveg, ott a Badacsonytól jobbra?

Erre a kérdésre Zebulon is közelebb sompolygott. Eddig ugyanis csak messziről, oldalozva hallgatta a beszédet, viszkető tarkóját vakarva.

– Hadd lám a cukorsüveget! – kiáltott föl. – Ej, be jó lenne azon a nagy cukorsüvegen élni.

A fiú nevetve mondotta:

– Attól nem vásnék el az úrfi foga, mert csak a formája cukorsüveg, maga földből, kőből való hegy, a tóti hegy.

– Ni – kiáltotta Dorka – másik cukorsüveg is van odaát!

– Az a gulácsi hegy.

– Jaj, de szép várat látok! – ujjongott Dorka, amint jobban megnézte a zalai hegyeket. – Micsoda vár ez?

– Az a Csobáncvár – felelte az értelmes fiú.

– Igen, az a Csobáncvár volt, melyről Kisfaludy Sándor oly szép regét írt. De a nagy költő lantján szép rege csendült ezenkívül Szigligetről, mely várrommal koronázott fejével szintén kikandikál a Balatonra, Tátikáról, melyet elfödnek a hegyek és a Balaton vidék sok más regényes váromladékáról.

A vihartól megtisztított levegőben gyönyörűen idelátszottak a várromoktól koronázott hegyek és mosolygó völgyek. A hegyek oldalait erdő vagy szőlőlevél takarta és száz meg száz fehérlő pont: présház, nyaraló kukkantott ki a zöld szőnyegből. Oly szép volt ez a látvány, hogy Mackóék megfeledkeztek minden másról, még arról is, hogy csuromvizes a ruházatuk. A fiú juttatta eszükbe; ezt kérdezte:

– Ejnye, de vizesek, nagy jó uramék! Talán ruhástól, cipőstől fürödtek?

Mackó úr ezt felelte:

– Nem a mi jó szántunkból fürödtünk, fiam. A vihar volt a fürdetőnk. Igaz, ni, nem láttál erre egy felfordult csónakot?

– Nem láttam.

– Hát úszó embereket?

– Azt sem.

Mackó úr felsóhajtott.

– Hej, szegény kapitány bizonyosan odaveszett! A matrózok is ott alusznak a Balaton fenekén. Ejnye, de sajnálom ezeket a derék embereket! Nyugosztalja meg őket Isten nedves sírjukban!

Ezután a bocsokhoz fordult:

– Előre, bocsok, megyünk Boglára! Az úton megszárad a ruhánk is.

Elbúcsúztak a fiútól és megindultak a Balaton partján Boglár felé.

Amint mennek, fölkiált Zebulon:

– Nini, bácsi, milyen furcsa madarak úsznak a Balatonon!

– Hol?

– Ott! Ejnye, de furcsa vízimadarak! Soha ilyet... szarvuk van.

A vízen nagy, fekete foltok látszottak; mozdulatlan sorban pihentek egymás mellett.

– Hé, bukjal le! – kiabált Zebulon.

A fekete foltok meg sem moccantak. Zebulon fölkapott egy követ.

– Majd lebuktok mindjárt! – fenyegetőzött a bocs és a kő a furcsa madarak felé röptül s az egyiket orron érte.

Sárirom, sárga lilium! Az volt a meglepetés, amiben most részesültek utasaink! Mackó úr ezt motyogta:

– Mi ez? Álmodom, vagy ébren vagyok? Varázslóval van dolgunk?

– Óh, jaja, ördögök jönnek! – sikoltott Dorka.

– Szaladjunk, jaj, jaj! – ordította Zebulon.

A „vízimadarak” a kődobálásra egyszerre hatalmas szörnyetegekké változtak. A fekete foltokból nagy, fekete állatok lettek, amelyek bömbölve rohantak a partnak.

Nem ördögök voltak, hanem bivalyok. A Balaton somogyi partján sok a bivalycsorda, lépten-nyomon lehet találkozni velük. A bivaly szereti a vizet, különösen amelyben le lehet telepedni s nyakig a vízbe guggolni. Órahosszat is elguggolnak így a Balatonban. A nagy, fekete foltok, melyeket Zebulon vízimadaraknak nézett, bivalyfejek voltak. Derék utasainknak nem volt sok idejük a gondolkozásra, mert a bivalyok már közelükben csörtettek.

– Vesd el magad!

Mackó úr és a két bocs széleseben Boglár felé iramodott. A bivalyok nyomukban nyargaltak, lihegve, bömbölve.

– Jaj, mindjárt utolérnek az ördögök! – jajgatott Dorka.

– Ha utolérnek, odaadjuk nekik Zebikét – dörmögte mérgesen Mackó úr. – Úgyis ő hozta a nyakunkba a veszedelmet!

Zebike erre még keservesebben kezdett bögni.

Az üldözöttek átfutottak a vasúti töltésen s a vasúti állomás mellett a házak közé iramodtak, ahol a bivalyok elvesztették nyomukat és visszafordultak... Így ért Mackó úr és a két bocs Boglára.

Mackó úr megtörülte izzadó üstökét.

– Hej – sóhajtott –, még ilyen furcsán sohasem utaztam, mint most Boglára. A vihar levitt a Balaton fenekére, a hullámok kivetettek a partra, a bivalyok bekergettek Boglára. Erre az ijedelemre fölhajtunk egy pohár sört!

A közelben egy vendéglő árnyékos tornáca látszott, melyről asztalok, székek hívogatták az utasokat pihenőre. Mackó úr betoppant a vendéglőbe és ezt kiáltotta:

– Korcsmáros úr, ide azzal a habzó sörrel, de úgy habozzék ám, mint a Balaton viharban!

Amint a söröspoharat a szájához értette, egyszerre rémülten szegezte szemét a szomszéd asztalra... A pohár kiesett a kezéből, a sör szétfolyt a földön... A szomszéd asztalnál sörözött a kapitány két matrózzal, akikről azt hitte, hogy a Balaton fenekén nyugosznak.

– Kapitány uram-e, vagy a hazajáró lelke? – dadogta végre Mackó úr.

– Én vagyok, testestől, lelkestől, Mackó uram! – felelt a kapitány. – A matrózaimból sem a halak vacsoráznak. De mi éppen úgy meg vagyunk lepelve, hogy Mackó uramat itt látjuk. Éppen keresésére akartunk indulni. Bizony azt hittük, hogy Balaton gazdánál vesz örök szállást.

– Kis híja, hogy örökre a körmei közt nem ragadtam.

– Meg én is, ha bele nem csimpaszkodom a Mackó bácsi fülébe – kottyant közbe Zebulon.

A tekintetes úr rárivallt:

– Hallgass, bocs, ha okosabb beszél!

A kapitány kezét nyújtotta Mackó úrnak.

– Üljön le ide, Mackó uram és beszéljük el, hogyan szabadultunk meg... Mérges kis viharunk volt. Hála Istennek, hogy megszabadultunk!

– Hála Istennek! – sóhajtotta Mackó úr, letelepedve.

– Egészségére, Mackó uram!

– Egészségére, kapitány uram!

A poharakban előttük habzott a sör. Mackó úr és a kapitány egy hajtásra kiitták az árpalét. Elég vizet ittak, megkívánták a sört.

– Hát biz én nem kellettem Balaton gazdának – kezdte Mackó úr –, kidobott a partra.

– Láttam, még a bivalyait is utána uszította – tréfálkozott a kapitány.

– Bivalyok? Ördögök voltak azok.

– Ej, dehogy, jámbor bivalyok, tele van a Balaton vidék velük. Békés állatok, de ha felbőszítik, megvadulnak.

Mackó úr barackot nyomott a Zebike fejére.

– Ördögös lurkója! Te bosszantottad meg őket!

Aztán a kapitányhoz fordult.

– Hát, kapitány uram, hogy menekült meg?

– Belekapaszkodtunk a matrózokkal a fölborult csónakba s valahogy kivergődtünk. Hanem a szép hajóm – a kapitány fölsóhajtott – oda van!

Ezen elszomorodtak mindnyájan.

– Milyen kevélyen repült a vízen! – mondotta Mackó úr.

– Mint a szálló sas...

Mackó úr nemsokára elbúcsúzott a kapitánytól és a matrózoktól.

– Isten áldja meg, kapitány uram! Köszönöm a szívességét, hogy elvitt bennünket a várromokhoz... Mondhatom, sohasem láttam ennyi várromot és sohasem ittam ennyi vizet. Most is csukának érzem magamat, ha rágondolok.

– Szerencsés utat, Mackó úr – felelte a kapitány.

Mackó úr a bocsokkal végigment a vasút menti utcán. A bocsok egyszerre megálltak.

– Ni, hát ez mi?

Szép, sima, négyszögletű térség volt előttük, amelyet derékban alacsony háló met-szett ketté.

Az a fiúcska, akivel az imént találkoztak, megszólalt:

– Ez a teniszpálya.

– Micsoda? Mire való az?

– Labdázni. Labdát kell dobálni rakettel.

– Rakétával? Aztán sustorog az?

– Dehogyan sustorog! Rakétának hívják a labdakiütőt.

A fiú megmutatta azt a lapáthoz hasonló kiütőt, amelyet a teniszjátéknál használnak.

– Labdazzunk! – kiáltotta erre Mackó úr.

A tekintetes úr is, a bocsok is mancsukba vettek egy-egy rakétot és megindult a játék. Hanem, persze, Mackó-módra. Topp ide, topp oda, a kiütő lapát egyiknek sem illett a kezébe, a labda többet repült hátra, mint előre. Mackóék azonban annyira belemelegedtek a játékba, hogy a tekintetes úr és Zebulon a kabátjukat is levetették.

Köröskörül a fákon és bokrokon nagy csicssergés, hahota támadt. A rigók kidugták a fejüket a lombok közül és ezt fütyülték: – Ojjé, ojjé, fiolio, Mackó úr labdázik!

A verebek eszeveszetten ugrándoztak és nagy zajjal híresztelték:

– Csiribiri, csip-csip-csip, ide minden fityfirty. Az apró népség mind ide, labdázik a Zebike!

Az apró népség helyett azonban jött a teniszpálya óre egy nagy bottal, amelyet igen gyanúsán emelgetett a levegőbe. Mackóék ennek láttára illa berek – úgy eltűntek, mint az álom.

Lementek horgászni a kikötőbe.

Leültek a hosszú móló végébe, belevetették a horgot a vízbe és türelmesen lesték, mikor fogja pedzeni a hal.

A levegőben könnyű szél lengedezett, mely gyöngye, fodros hullámokat vert a vízben.

– Gyere a horgomra, aranyhalacska! – kiáltotta Zebulon. – Elviszlek a mézes tóba!

– Kapd be a horgomat, gyémántos halacska! – esdekelt Dorka. – Elviszlek az arany méhkasba!

A golyhók azt hitték, hogy a hal is úgy szereti a mézet, mint ők. Mackó úr ezt dör-mögte:

– Fogjátok be a mézszopogatót, mert mind elriasztjátok a halat!

Erre csönd lett. Nem hallatszott egyéb a hullámok csöndes zúgásánál és a móló túlsó felén fürdő gyermekek vihogásánál.

– Hopp, pedzi! – suttogetta Mackó úr.

A másik percben kirántotta a vízből a horgot, hát egy szép ezüstös hátú hal fickándozott rajta.

– Gyere halacskám! – kiáltotta diadalmasan, aztán hirtelen fölmordult: – Jaj!

A Balatonon erős szél süvöltött át, fölverte a hullámokat. Egy nagy hullám fölcsapott a mólóra és nyakon öntötte Mackóékat, akik fölugráltak és futva menekültek kifelé. A tarajos hullámok nyomukban görögtek. Mackó úr ezt dörmögte:

– No, nézd a vén Balatont, hogy haragszik ezért az egy halért! Hehe, elcsíptem tőle! Halalt ebédünk ma, bocsok!

A menekültek csak akkor álltak meg, amikor kiértek a partra. Ott kárvallottan néztek végig ruhájukon: csupa víz volt.

– Legalább van halunk! – vigasztalta magát Mackó úr, aztán fölkiáltott: – De hol van?

A szép nagy hal eltűnt. Elszabadult a horogról, az irigy Balaton visszavette. Ej, te kapzsi vén Balaton!

A tó mindjobban mozgott és mentől nagyobb hullámok zúdultak a part felé, annál vígabb sikongás hallatszott a vízből. A fürdő gyermekek jókedvűen ugrándoztak a Balatonban és amikor nagy hullám közelgett, sorba álltak, háttal fordultak feléje és összefogódtak. Olykor át is csapott rajtuk a hullám, de annál vígabban kurjongtak.

– Hopp, hullám! Gyere, gyere, tarajos hullám, itt a hátam közepe!

Mackóék bámulva nézték a gyerekeket. Ej, hogy nem félnek a hullámoktól! Mackó úr rájuk kiáltott:

– Gyerekek, nem féltek attól, hogy elvisz a hullám?

Tízen is feleltek:

– Dehogy félünk! Akkor jó fürödni a Balatonban, mikor hullámszik. Jöjjön be maga is, Mackó úr! Gyertek fürdeni ti is, bocsok. Hopp, hullám!

Nem kívánczolt a Balatonba Mackó úr, nem akaródzott a bocsoknak sem fürdeni. Eleget fürödtek ők a hullámokban tegnap!

Zebulon egyszerre fölkiáltott:

– Bácsi, nézze, jön a garabonciás diák!

– Hol?

– Ott, la! Ott a vasúti töltés mellett! Kerék a lába! Tyüh, hogy repül!

Mackó úr nevetett.

– Te golyhó, hiszen az a kerék nem láb, hanem bicikli.

– Mi cikli?

– Bicikli, magyarosan vasparipa. Az, aki rajta ül a vasparipán, lábával hajtja a kereket. Zebike bámult.

– Soha ilyet! Né, bácsi, gyorsabban szalad a kerekes lábú, mint a vonat!

A biciklista csakugyan versenyt száguldott a személyvonattal. Mackó úr föllelkesülten bömbölte:

– Rajta, rajta, vasparipás! Ne hagyd magad!... Rrrrrajta! Éljen!

A bicikli elhagyta a személyvonatot. Mackó úr tapsolt, rettenetes mancsai, amikor összeverte, akkorát puffantak, mint holmi fiaágyú.

A gyerekek is útfélre sereglettek.

– Ez a biciklista bizonyosan megnyerte a nagydíjat Siófokon – mondták.
– Miféle díjat? – tudakolta a tekintetes úr.
– A versenydíjat. Hát nem hallotta, Mackó úr, milyen nagyszerű tornaversenyek voltak Siófokon és Földváron? Futottak, ugrottak, úsztak... Átúszták a Balatont!
– A Balatont?
– Úgy bizony. Aztán Budapestről Siófokra bicikliztek.
Mackó úr fölsóhajtott:
– Ej, ha én meg Bogláról Budapestre kerekezhettek! Gyorsabban a vonatonál!
– Próbáld meg, Mackó úr!
A biciklista megállt a csoport előtt s leszállt a gépéről. Mackó úr elébe járult.
– Kedves kerek úr – szólt. – Engedje meg, hogy fölüljek a vasparipájára. Úgy szeretnék most egyszerre Budapestre, onnan pedig a hazámba, Máramarosba kerekezni ezen a fírgó-forgó furcsa keréken!
– Ült-e már, bátyó, valaha biciklin? – kérdezte a biciklista.
– Nem én soha!
– A vasparipás mosolygott.
– Hát csak üljön föl és szerencsés utat!
Mackó úr föltápázkodott a biciklire az egyik felén – potty, lepuffant a másik felén. Aztán túlról próbált fölmászni, de most is megölelte az anyaföldet.
– Nagyon akaratos ez a vasparipa! – mondták.
– Mi majd fogjuk, amíg rája pattan – mondták a gyerekek.
Ketten fogták a biciklit, három fölsegítette Mackó urat rája. Mikor a tekintetes úr nyeregben ült, nagyot csettentett a nyelvével.
– Ihaj!! Mindjárt Budapesten leszek, mindjárt Máramarosban termek!
A bocsok ijedten kiabáltak.
– Jaj, bácsi, ne hagyjon itt bennünket!
– Itt hagylak én!... Egy, kettő... ereszd el, rajta!
A fiúk eleresztették a biciklit, eleresztették Mackó urat és a híres, nevezetes utas repült... repült a levegőbe és orral érkezett a földre.
A gyerekek nevettek; Mackó úr kárvallott ábrázattal tápázkodott föl a porból. A vizes ruhája sáros lett.
– Hamis jószág ez a vasparipa – dörmögte. – Már csak inkább utazom vonaton.
Utazni!
Mackó urat egyszerre nagy honvágy lepte meg. Hallotta ismét erdei zúgását, a méhek döngicsélését, a patakok csörgését.
– Hát a gazdaság milyen állapotban van? – gondolta. – Hát a kert, a ház, az éléskamra? Ki tudja, Róka Miska nem ólálkodik-e a házam tája körül?
Szeme a közeli vasútállomásra vetődött. A vonat, mely megállt, még ott vesztegelt. A tekintetes úr fölkiáltott:
– Bocsok, utazzunk haza! Siessünk, hogy le ne késsünk a vonatról.
A gyerekek körülfogták.
– Csak nem hagyja itt a szép Balatont, Mackó úr?

– Itt kell hagynom, kis pajtáskáim! Haza vágyódom!... Utaznom kell, utaznom, Isten veletek, mulassatok, fürödjetek!

A tekintetes úr kézen fogta a bocsokat és az állomás felé futott velük. Éppen jókor érkezett. A vonat már füttyentett, csak éppen, hogy fölugorattak rája.

A vonat elrobogott utasainkkal. Mackó úr s a bocsok az ablakban álltak mindaddig, amíg csak láthatták a Balatont. Utoljára gyönyörködtek kék vizében, ringó vitorlásaiban, mosolygó hegyeiben. Egyszerre egy magas domboldal irigyen elfödte előlük a tavat.

– Isten veled, Balaton! Isten veled gyönyörű magyar tenger! – kiáltotta Mackó úr. – Viszontlátásra!

(1899)